

P.Z. br. 8

HRVATSKI SABOR

KLASA: 015-01/16-01/03

URBROJ: 65-16-09

Zagreb, 24. studenoga 2016.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o lokalnim izborima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista, aktom od 24. studenoga 2016. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Miroslava Šimića i Roberta Podolnjaka, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Božo Petrov

P.Z. br. 8

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista

Klasa:
Ur. broj:

Zagreb, 24. studenog 2016. godine

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 24-11-2016	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
015-01/16-01/03	6.5
Uredbeni broj:	Pril. Vrij.
6532-28-16-08	1 -

Predsjedniku Hrvatskog sabora

Predmet: Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o lokalnim izborima

Na temelju članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava RH („Narodne novine“ br. 85/2010 i 5/2014) i članka 172. i 190. Poslovnika Hrvatskog sabora (NN br. 81/13), Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista podnosi Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o lokalnim izborima.

Za svoje predstavnike koji će u ime predlagatelja sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, predlagatelj određuje zastupnike Miroslava Šimića i Roberta Podolnjaka.

Predsjednik Kluba zastupnika Mosta nezavisnih lista
Miroslav Šimić

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA**

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNIM
IZBORIMA**

Zagreb, studeni 2016.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 85/10.- pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važećim Zakonom o lokalnim izborima (»Narodne novine«, br. 144/12) u članku 13. propisano je da se birači koji su policijski službenici, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama Republike Hrvatske ne smiju kandidirati za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika.

U praksi je utvrđeno da je u cilju zaštite digniteta članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te općinskih načelnika, gradonačelnika i župana i njihovih zamjenika potrebno dodatno ograničiti mogućnost kandidiranja birača na lokalnim izborima utvrđivanjem kataloga kaznenih djela počinjenje kojih predstavlja zapreku za kandidiranje, tako da birači i političke stranke ne smiju za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci i to od trenutka pravomoćnosti sudske presude do isteka roka rehabilitacije za počinjeno kazneno djelo prema posebnom zakonu. Navedeno ograničenje primjenjivalo bi se isključivo u odnosu na osude za kaznena djela iz zakonskog kataloga i u odnosu na trajanje rehabilitacijskih rokova za počinjena kaznena djela prema posebnom zakonu za:

1. teška kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva,
2. kaznena djela koja ne zastarijevaju prema Ustavu Republike Hrvatske,
3. teška kaznena djela protiv života i tijela,
4. teška kaznena protiv spolne slobode,
5. teška kaznena djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta,
6. kaznena djela protiv Republike Hrvatske,
7. kaznena djela protiv službene dužnosti,

i to ako se za gore navedena kaznena djela u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje ili nisu protekli rokovi rehabilitacije po posebnom zakonu.

Člankom 17. stavkom 1. Zakona o lokalnim izborima propisano je da se uz prijedlog kandidacijske liste i kandidature dostavlja očitovanje o prihvaćanju kandidature svakog kandidata na listi, odnosno kandidaturi, ovjereno kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva.

Radi usklađivanja s predloženom dopunom Zakona o lokalnim izborima, navedenu se odredbu predlaže izmijeniti na način da se uz prijedlog kandidacijske liste i kandidature dostavlja također i uvjerenje nadležnog suda o nepostojanju razloga za zabranu kandidiranja iz članka 13. stavka 2. ovog Zakona.

Očekuje se da će predložene izmjena i dopuna Zakona o lokalnim izborima doprinijeti zaštiti digniteta članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te općinskih načelnika, gradonačelnika i župana i njihovih zamjenika te ujedno povećati povjerenje birača u predstavnička i izvršna tijela tih jedinica u cjelini.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNIM IZBORIMA

Članak 1.

U Zakonu o lokalnim izborima (»Narodne novine«, br. 144/12.) u članku 13. ispred stavka 1. dodaje se oznaka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Birači i političke stranke ne smiju za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci za sljedeća kaznena djela propisana kaznenim zakonom:

1. teška kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva, te drugih vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, propisana kaznenim zakonom: genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam i druga kaznena djela u svezi s terorizmom, mučenje i drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, ropstvo, trgovanje ljudima, trgovanje dijelovima ljudskog tijela;

2. kaznena djela koja ne zastarijevaju prema Ustavu Republike Hrvatske: ratno profiterstvo, kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije, počinjena u vrijeme Domovinskog rata i mirne reintegracije, ratnog stanja i neposredne ugroženosti neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti države, propisana zakonom, kaznena djela koja ne zastarijevaju prema međunarodnom pravu;

3. teška kaznena djela protiv života i tijela, propisana kaznenim zakonom: ubojstvo, teško ubojstvo;

4. teška kaznena djela protiv spolne slobode, propisana kaznenim zakonom: silovanje, te druga teška kaznena djela protiv spolne slobode;

5. teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, propisana kaznenim zakonom: spolna zlorporaba djeteta, podvođenje djeteta, iskorištavanje djece za pornografiju ili za pornografske predstave, te druga teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta;

6. kaznena djela protiv Republike Hrvatske, propisana kaznenim zakonom: veleizdaja, priznavanje okupacije i kapitulacije, sprječavanje borbe protiv neprijatelja, služba u neprijateljskoj vojsci, pomaganje neprijatelju, podrivanje vojne i obrambene moći države, prisila prema najvišim dužnosnicima Republike Hrvatske, odavanje tajnih podataka, špijunaža, povreda ugleda Republike Hrvatske, pripremanje kaznenih djela protiv Republike Hrvatske: veleizdaje, sprječavanja borbe protiv neprijatelja, podrivanja vojne i obrambene moći države;

7. kaznena djela protiv službene dužnosti propisana kaznenim zakonom: zloupotreba položaja i ovlasti, nezakonito pogodovanje, primanje mita, davanje mita, trgovanje utjecajem, davanje mita za trgovanje utjecajem, a koja su počinjena s namjerom i radi pribavljanja imovinske ili kakve druge koristi

osim ako je nastupila rehabilitacija prema posebnom zakonu.“

Članak 2.

U članku 17. stavku 1. iza riječi: „povjerenstva“ briše se točka i dodaju se riječi: „i uvjerenje nadležnog suda o nepostojanju razloga za zabranu kandidiranja iz članka 13. stavka 2. ovog Zakona.“.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA KONAČNOG PRIJEDLOGA

Članak 1.

Ovom se odredbom dodatno ograničava mogućnost kandidiranja birača na lokalnim izborima utvrđivanjem kataloga kaznenih djela počinjenje kojih predstavlja zapreku za kandidiranje. Odredba je oblikovana prema nomotehničkom uzoru odredbe članka 49. važećeg Zakona o državnim službenicima koja se primjenjuje dulji niz godina bez problema kod njezinog tumačenja.

Članak 2.

Ovom se odredbom utvrđuje da se uz prijedlog kandidacijske liste i kandidature dostavlja također i uvjerenje nadležnog suda o nepostojanju razloga za zabranu kandidiranja iz članka 13. stavka 2. ovog Zakona, čime se provodi usklađivanje s člankom 1.

Članak 3.

Ovom se odredbom utvrđuje stupanje na snagu ovog Zakona.

VI. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na svojoj prvoj sjednici održanoj dana 21. listopada 2016. godine u prvom čitanju raspravio Prijedlog zakona o dopunama Zakona o lokalnim izborima (dalje: Prijedlog zakona). Dana 26. listopada 2016. godine Hrvatski sabor je donio zaključak kojima se spomenuti prijedlog prihvaća te je uputio predlagatelju sve primjedbe, prijedloge i mišljenja iznesena u raspravi radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Raspravu o Prijedlogu zakona provela su i radna tijela Hrvatskoga sabora (Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Odbor za zakonodavstvo i Odbor za pravosuđe), a u pripremi Konačnog prijedloga zakona provedeno je i javno savjetovanje putem internetskih stranica Hrvatskoga sabora.

Prihvaćene su primjedbe Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Odbora za zakonodavstvo i Odbora za pravosuđe, kao i istovrsne primjedbe koje su dali zastupnici u raspravi u Hrvatskom saboru te GONG u okviru javnog savjetovanja tako što je dodatno razmotrena odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske br. U-I-1397/2015 od 24. rujna 2015. Navedeno se prvotno odnosi na „supstancijalno pitanje“ navođenja kataloga kaznenih djela. Naime, Ustavni sud upozorio je da se prilikom navođenja izbjegava citiranje konkretnog kaznenog zakona imajući u vidu predvidive izmjene kaznenog zakonodavstva. Stoga se ovim Konačnim prijedlogom katalog kaznenih djela uredio upućivanjem na zaštitni objekt kaznenih djela. Osim prihvaćenih primjedaba i prijedloga i predlagatelj je uočio određene manjkavosti i nepravilnosti koje je ispravio i doradio u Konačnom prijedlogu zakona.

Slijedom navedenoga izvršena su poboljšanja te je u sadržajnom, ali i u nomotehničkom smislu unaprijeđen tekst Konačnog prijedloga zakona.

VII. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Nije prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo u dijelu u kojem se odnosi na zahtjev za usklađivanjem s pravnim uređenjem sadržanim u važećem Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor. Naime spomenuti katalog ima vrlo uski doseg, a osim toga u Hrvatskom saboru u tijeku je rasprava o prijedlogu čiji je cilj dopuniti taj katalog. Također, ne smatra se nužnim da katalog kaznenih djela u oba zakona bude istovjetan.

Razmotrena je primjedba Odbora za pravosuđe i Kluba zastupnika Hrvatske demokratske zajednice kojom se predlaže razmotriti druge modele provjere kažnjavanosti kandidata. Razmatrani problem moguće je otkloniti i drugim sredstvima, primjerice propisivanjem obveze Vladi Republike Hrvatske da osigura da se uvjerenja mogu pribaviti putem sustava E-građani što bi i izvan konteksta lokalnih izbora imalo pozitivan utjecaj na smanjenje administrativnog opterećenja sudova u Republici Hrvatskoj.

Nije prihvaćen prijedlog Odbora za pravosuđe kao i većeg broja zastupnika da se ovom novelom u izbornu zakonodavstvo lokalne razine unesu odredbe o preferencijalnom glasovanju. Naime, riječ je o jednom od temeljnih elemenata izbornog zakona zbog čega se

ocjenjuje da spomenuto nije primjereno mijenjati, imajući u vidu score lokalne izbore. Takva promjena bi, čak i s odgođenim pravnim učinkom, mogla stvoriti zbunjenost kod birača. Također, kako su brojni zastupnici u raspravi primijetili, brojnost članova predstavničkih tijela lokalne i područne samouprave u znatnoj mjeri varira zbog čega bi, primjerice jedan ili tri preferencijalnih glasova, imali različitu specifičnu i relativnu „težinu“ ovisno o broju članova koji se biraju. Zbog toga se cijeni kako ovo pitanje treba u budućnosti biti predmetom rasprave u Hrvatskom saboru kao i predmetom savjetovanja s najširoom javnošću i to kroz participativni model uključivanja javnosti.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika Tomislava Žagara da se izmijeni članak 3. Zakona. Prijedlog također zahtijeva široku prethodnu javnu raspravu zbog znatnih mogućnosti zlorabe rješenja u kojemu kandidati ne bi morali imati prebivalište u općini, gradu ili županiji u kojima se kandidiraju.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika Stjepana Kovača da se izmijene članci 78. i 89. Zakona kojima se uređuje institut nespojivosti dužnosti. Činjenica promjene Zakona o sustavu državne uprave kojom su kao dužnosnici određeni državni tajnici ne utječe na primjenu zakonskih odredaba o nespojivosti dužnosti. Također, treba imati u vidu da je riječ o problemu koji se opetovano pojavljuje u našoj zakonodavnoj praksi te da treba razmotriti druge mogućnosti njegova rješavanja kojima bi se izbjegla potreba za promjenama izbornog zakonodavstva kadgod se promijene nazivi pojedinih javnih dužnosti.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika Nenada Stazića da se zaprekama za kandidiranje obuhvate i političke stranke kao pravne osobe. Naznačeni prijedlog hipotetski bi mogao dovesti do faktičnog onemogućavanja rada političkih stranaka u onome vidu njihova djelovanja koji je za njih od kapitalnog značaja – kandidiranja na izborima. Imajući u vidu navedeno, prihvaćanje prijedloga imalo bi *de facto* učinak djelomične zabrane rada i političkog djelovanja političkim strankama.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika Branka Hrga koji se odnosi na razmatranje mogućnosti uređivanja izbora za mjesnu samoupravu. Navedeno također zahtijeva sveobuhvatnu javnu raspravu koja će usmjeriti daljnji razvoj mjesne samouprave i otkloniti sve anomalije koje se u tom području pojavljuju.

Klub zastupnika Hrvatske demokratske zajednice iznio je prijedloge da se razmotri usklađivanje kataloga kaznenih djela u Zakonu o lokalnim izborima sa Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, da se razmotri duljina trajanja izrečene bezuvjetne kazne zatvora, da se razmotri rješenje za problem pribavljanja uvjerenja o nekažnjavanju kao i da se razmotri rok vakacije predložene novele. Ocjenjuje se da je katalog u predloženoj obliku znatno precizniji, da je trajanje izrečene zatvorske kazne primjereno hrvatskom pravnom poretku s obzirom na povezanu odredbu o prestanku mandata lokalnih dužnosnika te da je vakacijski rok određen sukladno ustavnom pravilo koje određuje uobičajeni sedmodnevni vakacijski rok za zakone.

VIII. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE DOPUNJUJU

Članak 13.

Birači koji su policijski službenici, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama Republike Hrvatske ne smiju se kandidirati za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika.

Članak 17.

(1) Uz prijedlog kandidacijske liste i kandidature dostavlja se očitovanje o prihvaćanju kandidature svakog kandidata na listi, odnosno kandidaturi, ovjereno kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva.

(2) Na očitovanju o prihvaćanju kandidature za člana predstavničkog tijela navodi se i izjava kandidata o nepostojanju zabrane kandidiranja.

(3) Na očitovanju o prihvaćanju kandidature za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovog zamjenika navodi se i izjava kandidata o nepostojanju zabrane kandidiranja te izjava o činjenici potrebnog trajanja prebivališta kandidata na području jedinice, sukladno odredbama ovoga Zakona.

(4) Za davanje netočnih podataka na očitovanju iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, kao i za davanje očitovanja o prihvaćanju kandidature uz više kandidacijskih lista za isto tijelo, odgovoran je kandidat.

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika
MOST Nezavisnih lista

Zagreb, 24. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU
NACRTU KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNIM IZBORIMA

Na temelju članka 11. stavka 2. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13. i 85/15.), Klub zastupnika MOSTA-a Nezavisnih lista je na sjednici Kluba održanoj 26. listopada 2016. donio Odluku o otvaranju javne rasprave o Nacrtu konačnog prijedloga zakona o dopunama Zakona o lokalnim izborima (dalje: Nacrt).

Temeljem navedene odluke Odbora internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću započelo je 26. listopada 2016. godine objavom Nacrta na internetskim stranicama Hrvatskoga sabora i trajalo je do 19. studenoga 2016. godine.

Sukladno obvezi iz članka 11. stavka 4. Zakona o pravu na pristup informacijama, Klub zastupnika MOST-a Nezavisnih lista izradio je Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu.

Red. broj	Ime/naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvaćanja/neprihvaćanja pojedine primjedbe/prijedloga
1.	mr. sc. Tatjana Božić dipl. oec.	<p>Važećim zakonskim rješenjem biračima nije omogućeno da prilikom izbora kandidata za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i za općinske načelnike, gradonačelnike i župane te njihove zamjenike donesu informiranu odluku tj. da znaju koga biraju. Biračima se nameće da biraju između stranačkih programa (koji se nakon izbora uglavnom zaboravljaju) na čiju promidžbu se troše ogromna sredstva iz državnog i lokalnih proračuna.</p> <p>U članku 26. iza stavka (2) dodaje se stavka (3) koja glase: „Nadležna izborna povjerenstva dostavit će Državnom izbornom povjerenstvu istovremeno s kandidacijskim listama i kandidaturama TOP podatke i pojedinačne životopise prikupljene od kandidata uz njihovu privolu radi objave na službenoj internetskoj stranici Državnog izbornog povjerenstva i također omogućiti građanima u izbornim jedinicama fizički pristup objavljenim elektronskim informacijama putem računala ili ih na zahtjev poslati na osobnu e-mail adresu birača.“ „TOP podaci su: 1. titula 2. ime i prezime 3. starost 4. zanimanje 5. radni staž 6. djelatnost(i) rada 7. područje interesa 8. životopis dostupan – da/ne“</p>	<p>1. Prijedlog se ne prihvaća.</p> <p>Načelno, Klub zastupnika MOST-a Nezavisnih lista (dalje: Klub MOSTA-a) se ne protivi predloženom modelu prikupljanja i objave informacija o kandidatima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i kandidata za župane, gradonačelnike, općinske načelnike i njihove zamjenike. Međutim, prvotno se kao razlog neprihvaćanja prijedloga ističe kako navedeno rješenje nije bilo dijelom Prijedloga zakona o dopunama Zakona o lokalnim izborima koji je raspravljen u Hrvatskom saboru u prvom čitanju, kao niti dijelom Nacrta konačnog prijedloga zakona koji je predmet ovoga savjetovanja. Stoga bi uvođenjem ovog, posve novog rješenja, izostala javna rasprava sa zainteresiranom javnošću o predloženom rješenju kao i konzultacije s nadležnim tijelom (Državno izborna povjerenstvo) kojemu bi, eventualno, bilo povjereno obavljanje poslova prikupljanja, obrade i objave podataka o kandidatima, a sve to imajući u vidu brojnost kandidata na lokalnim izborima.</p>

2.	GONG	<p>(a) GONG pozdravlja otvaranje javne rasprave i održavanje tematske sjednice Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav vezano za izmjene Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor. Za dugoročno unaprjeđenje izbornog zakonodavstva potrebno je pristupiti sustavno kroz participativni proces zainteresirane javnosti, a za početak formirati stručne radne skupine koje bi radile na prijedlozima rješenja.</p> <p>(b) GONG pozdravlja uvođenje zabrane kandidiranja na lokalnim izborima iako bi takvu zabranu trebalo propisati u svim izbornim zakonima.</p> <p>(c) Potrebno je propisati zabranu kandidiranja osoba osuđenih za specifična teška kaznena djela do isteka perioda rehabilitacije. Prijedlog bi bio da se propiše zabrana kandidiranja osuđenima prvenstveno za ratne zločine, zločine protiv čovječnosti, za kaznena djela koja obuhvaćaju zloupotrebu položaja i ovlasti, gospodarskog kriminala i ratnog profiterstva, do isteka perioda rehabilitacije.</p> <p>Iako se Konačnom prijedlogu Zakona navodi široki katalog kaznenih djela, GONG smatra da zabrana kandidiranja nije razmjerna pojedinim kaznenim djelima, tj. nisu sva kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona protiv života i tijela temelj za</p>	<p>2.a. Načelna se primjedba prima na znanje s obzirom da se njome predlaže daljnje razmatranje promjena u izbornom sustavu.</p> <p>2.b. Načelna se primjedba prima na znanje imajući u vidu da je predmet nacрта Zakon o lokalnim izborima ograničen isključivo na lokalne izbore.</p> <p>2.c. Primjedba se prihvaća s izuzetkom kaznenih djela protiv gospodarstva koja se ne smatra potrebnim obuhvatiti zakonom.</p>
----	------	--	--

	<p>oduzimanje pasivnog biračkog prava, primjerice, nanošenje ozljeda, sudjelovanje u tučnjavi ili protupravni prekid trudnoće. Zabranu za kršenje Glave X. potrebno je ponovno razmotriti i drugačije definirati.</p> <p>Slično se odnosi i na kaznena djela iz Glave XVI koja se odnose na bludne radnje, prostituciju i spolno uznemiravanje.</p> <p>(d) Pored gore navedenih konkretnih primjera GONG predlaže sljedeća poboljšanja Zakona o lokalnim izborima, tj. reguliranja izbornog procesa na lokalnim izborima:</p> <p>1. GONG se zalaže za uvođenje preferencijalnog glasanja, tj. za uvođenje zatvorenih neblokiranih listi, što bi značilo da izborni model ostaje u potpunosti isti, uz nadogradnju opcije izražavanja preferencija i na izborima za predstavnička tijela općina, gradova i županija. Ovog trenutka u Hrvatskoj postoje zatvorene blokirane liste, koje dakle omogućuju biraču odabir samo jedne liste, bez ikakvog utjecaja na redoslijed odabira kandidata s liste. Zatvorene neblokirane liste podrazumijevale bi mogućnost da birač svoje preferencije (ovisno o veličine općine i grada) raspodjeljuje između kandidata unutar samo jedne</p>	<p>2.d.1. Načelna se primjedba ne prihvaća.</p> <p>Predmet Nacrta su isključivo odredbe kojima se predlaže propisati zapreke za kandidiranje na lokalnim izborima za osobe koje su osuđene za kaznena djela.</p> <p>Načelno, klub MOSTA-a se ne protivi ideji o uvođenju preferencijalnog glasanja na lokalnim izborima za</p>
--	--	--

		<p>izborne liste.</p> <p>2. U cilju povećanja transparentnosti, lakše dostupnosti podataka o donacijama i donatorima političkih stranaka te kasnijeg eventualnog otkrivanja koruptivnih radnji kao posljedica veza između donatora i pojedinih odluka vladajućih, potrebno je uspostaviti jedinstvenu lako pretraživu bazu podataka o donacijama primljenim tijekom godine, donatorima i financijskim izvještajima. Optimalno rješenje koji bi se trebalo regulirati daljnjim izmjenama Zakona bi bilo uspostavljanje službene online aplikacije u koju bi kandidati i stranke izravno unosili svoje financijske izvještaje u digitalnom formatu te bi time bilo moguće automatska obrada i korištenje podataka iz financijskih izvještaja.</p>	<p>predstavnička tijela, međutim, navedeno zahtijeva široku javnu raspravu u koju se treba uključiti najšira stručna i zainteresirana javnost. Također, imajući u vidu skoro održavanje redovitih lokalnih izbora (svibanj 2017.), predlagatelj smatra kako bi se prihvaćanjem prijedloga u bitnom utjecalo na izborna pravila.</p> <p>2.d.2. Načelna se primjedba/prijedlog ne prihvaća.</p> <p>Razmatrana primjedba nije predmet Zakona o lokalnim izborima.</p> <p>No, predlagatelj se, načelno, ne protivi prijedlogu imajući u vidu pozitivna iskustva s prikupljanjem i objavom podataka u nekim drugim slučajevima u kojima državna tijela (primjerice, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa kod pribavljanja izvješća dužnosnika o imovinskom stanju) ili druge osobe (primjerice, Hrvatska zajednica županija kroz projekt „otvorenog proračuna“) čine transparentnima podatke koji su relevantni za građane.</p>
--	--	---	---

		<p>3. Potreba za profesionalizacijom tijela za provedbu izbora – potrebno se vratiti na originalnu zamisao o sastavu DIP-a od šest članova prema Zakonu o Državnome izbornome povjerenstvu iz 2006. uvećanu za još tri člana umjesto sudaca (ukupno devet članova kao i sada). U stalni sastav potrebno je imenovati i nekoliko osoba drugih relevantnih struka (politologija, sociologija, ekonomija, informatika, novinarstvo) što je u skladu sa preporukama Venecijanske komisije Vijeća Europe, budući da izbori nisu isključivo pravno pitanje, već se dotiču i mnogih drugih struka koje mogu doprinijeti razumijevanje izbornog procesa. U stručnoj službi DIP-a trenutno nema politologa, sociologa kao ni novinarske struke.</p> <p>Iako DIP postoji već 10 godina kao stalno tijelo, nažalost, ne vidi se dodana vrijednost u radu tog tijela u odnosu kad je bio ad hoc tijelo osim što troši mnogo više sredstava. U DIP su prošle godine izabrani dojučerašnji visoki stranački dužnosnici iako Zakon propisuje da članovi DIP-a ne smiju biti članovi političkih stranaka.</p> <p>DIP neučinkovito nadzire financiranje političkih stranaka i izbornih kampanja provodeći strogo formalni nadzor bez daljnjeg istraživanja vjerodostojnosti i točnosti onog što se navodi u financijskim izvještajima pa tako javnost ne zna jesu li stranke i kandidati stvarno toliko potrošili koliko su naveli u izvještajima i tko je stvarno platio određene usluge ili proizvode. Poznat je DIP-ov stav da informacije o kreditima i zajmovima ne</p>	<p>2.d.3. Načelna se primjedba ne prihvaća.</p> <p>Primjedba nije predmet Zakona o lokalnim izborima.</p>
--	--	---	---

	<p>moraju biti javni (!).</p> <p>DIP bi se trebao ugledati na rad Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa ili Povjerenice za informiranje koji postavljaju nove visoke standarde transparentnosti i odgovornosti dužnosnika i tijela javne vlasti.</p> <p>Nadalje, DIP nije proveo niti jednu edukativnu kampanju birača što mu je zakonska obveza iako je bilo velikih novina u načinu glasanja posebno kod preferencijskog glasanja. Edukacija građana nije slanje priopćenja nego sustavni rad s političkim strankama, mladim biračima, novinarima i ostalim dionicima važnima u izbornom procesu. Nered i nepreglednost DIP-ovi stranica poseban su problem kao i nemogućnost nalaženja svih financijskih izvještaja na jednom mjestu i u lako pretraživim formatima.</p> <p>Proces profesionalizacije izborne administracije potrebno je operacionalizirati na nižim razinama, odnosno na razinama izbornih povjerenstava (izbornih jedinica, županija, gradova i općina), kao i prilikom formiranja biračkih odbora. GONG predlaže model kojim de se ujednačiti broj članova izbornih tijela i provesti njihova profesionalizacija. Niža tijela trebaju imenovati stalna izborna tijela na sličan način kao što je to DIP određeni broj godina, ali plaću za svoj rad trebaju primati putem dnevnica samo kad rade.</p> <p>Zbog velikog broja političkih stranaka koje realno ne djeluju, potrebno je dosljedno provoditi Zakon o političkim strankama, primjerice da se politička stranka briše iz registra nakon što se</p>	
--	---	--

	<p>utvrdi da se ne poštuju rokovi utvrđeni statutom za održavanje skupa najviše upravnog tijela, a sjednica nije održana.</p> <p>4. Produžavanja rokova za podnošenje prigovora i žalbi, ali i donošenja odluka povodom tih žalbi, na vremenski rok od 3 do 5 dana. Pravo podnošenja prigovora i žalbe treba biti omogućeno što širem krugu izbornih subjekata - svakome biraču i svakome kandidatu, s time da biraču treba biti omogućeno podnošenje prigovora u pogledu kršenja njegovih biračkih prava dok na rezultat izbora pravo podnošenja prigovora i žalbe trebaju imati samo kandidati. Žalbeni postupak mora biti sudbene naravi obzirom da se moraju štiti prava izbornih sudionika kao stranaka u postupku.</p> <p>5. U cilju kvalitetnijeg predstavljanja kandidata i stranaka na lokalnim, parlamentarnim, europskim i predsjedničkim izborima GONG preporučuje poštivanje načela proporcionalne jednakosti, tj. pristup i zastupljenost kandidata u javnim i privatnim medijima osigurava se razmjerno potpori biračkog tijela koju imaju kandidat ili njegova</p>	<p>2.d.4. Načelni se prijedlog ne prihvaća.</p> <p>Navedeno bi osim promjene Zakona o lokalnim izborima zahtijevalo promjenu Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, budući da je materija podnošenja žalbi protiv odluka Državnog izbornog povjerenstva uređena tim ustavnim zakonom kojega Zakon o lokalnim izborima kao pravni akt manje pravne snage ne može derogirati.</p> <p>2.d.5. Načelni se prijedlog ne prihvaća.</p> <p>S obzirom na namjeravani, iznimno uski, doseg Nacrta, prihvaćanje naznačenog prijedloga zahtijevalo bi znatne dopune Zakona o lokalnim izborima u dijelu odredaba koje</p>
--	--	--

	<p>politička stranka sukladno relevantnim istraživanjima javnog mnijenja o čemu je GONG detaljnije pisao u svojim preporukama.</p> <p>6. Potrebno je standardizirati i uskladiti sve izborne procedure u, primjerice, Zakonu o izbornom postupku tako da se navedena materija ne mora regulirati u svakom zakonu posebno čime bi se standardizirala i ujednačila tehnička i ostala pravila za sve izbore.</p> <p>7. Promijeniti način izbora za članove vijeća mjesnih odbora i gradskih četvrti koji se biraju preko zatvorenih blokiranih lista što u malim jedinicama (osim u Gradu Zagrebu i velikim gradovima) teško održava istinsku volju birača, a izbori se svode na stranačko nadmetanje.</p>	<p>se odnose na „izbornu promidžbu“.</p> <p>Načelno, Klub MOST-a se ne protivi razmatranju propisivanja i primjene „načela proporcionalne jednakosti“ u izbornoj promidžbi, međutim, kako i sam predlagatelj ovoga rješenja u svojim „preporukama“ upozorava, prema trenutnom stanju sve navedeno moglo bi se u praksi primijeniti tek na manji broj, populacijom većih, lokalnih samouprava.</p> <p>2.d.6. Načelna se primjedba ne prihvaća.</p> <p>Navedeno zahtijeva sveobuhvatnu reformu izbornog zakonodavstva i stoga široku prethodnu javnu raspravu.</p> <p>2.d.7. Načelni se prijedlog ne prihvaća.</p> <p>Promjena izbornog modela za izbore za članove vijeća mjesnih odbora i gradskih četvrti u znatnoj mjeri nadilazi namjeravani cilj Nacrta. Također, zakonodavna realizacija prijedloga zahtijevala bi široku javnu raspravu.</p>
--	---	--

		Drugačijim izbornim modelom postigao bi se veći utjecaj birača na ove gotovo komunalne izbore.	
--	--	--	--